

Савицька О. М.
канд. екон. наук, доц.,
доцент кафедри менеджменту підприємств
ORCID: 0000-0002-1053-209X;
Мордюк А. В.
студентка ФММ
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря
Сікорського», м. Київ, Україна

ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ УКРАЇНСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Стан української фінансової звітності та рівень довіри до неї є ключовими аспектами, визначаючими функціонування фінансової системи країни та її інтеграцію у міжнародну економічну спільноту. Українська фінансова звітність, як і в багатьох інших країнах, є основним засобом передачі інформації про фінансове становище підприємств та організацій різних секторів економіки.

Останні роки в Україні були визначені інтенсивними змінами у фінансовій системі, спрямованими на підвищення її прозорості та стабільності. Зміни в регулюванні та стандартизації фінансової звітності, узгоджені з міжнародними стандартами, сприяли покращенню якості інформації, що надається у фінансових звітах.

Перехід українських стандартів фінансового обліку на Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) обумовлений кількома факторами, які відображають важливі трансформації у фінансовій сфері країни [1].

По-перше, ця необхідність прописана в угоді про асоціацію з Європейським Союзом, що стало однією з умов інтеграції України до ЄС. Дотримання міжнародних стандартів фінансової звітності відображає зобов'язання України перед міжнародними партнерами та сприяє гармонізації фінансового законодавства з європейськими стандартами.

Окрім того, з ростом обсягу західних інвестицій у вітчизняну економіку, з'явилася потреба в універсалізації правил бухгалтерського обліку для забезпечення зрозумілості та порівняності фінансової звітності для іноземних інвесторів. МСФЗ відомі своєю міжнародною визнаністю та широким застосуванням у світі, що робить їх привабливими для використання в Україні як стандарту фінансового звітування.

Перехід на МСФЗ передбачає не лише технічні аспекти, але й величезний обсяг роботи з підготовки фахівців та компаній до нових стандартів. Це включає в себе проведення навчальних курсів, підготовку спеціалістів з аудиту та бухгалтерського обліку, а також оновлення програмного забезпечення для обліку та звітності.

Проте, незважаючи на позитивні тенденції, рівень довіри до української фінансової звітності залишається високочутливим до різних внутрішніх та зовнішніх чинників. Серед них можна виділити корупційні ризики, недостатню ефективність механізмів контролю та нагляду, а також непередбачуваність політичних чи економічних змін.

Україна спостерігає значну динаміку у збільшенні кількості підприємств, які складають фінансову звітність відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Наприкінці 2020 року у країні функціонувало понад 5000 таких підприємств. Порівняно з попередніми роками, це суттєве зростання: у 2012 році їх кількість становила 2247 підприємств, а в 2015 році – 4015. Цей тенденційний розвиток свідчить про зростання зацікавленості бізнес-середовища у використанні МСФЗ для складання своєї фінансової звітності [2].

Однією з основних причин цього збільшення є закріплення українського законодавства, зокрема Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», переліку видів підприємств, які зобов'язані складати фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність відповідно до міжнародних стандартів. Це визначає структурні зміни в управлінні фінансовою звітністю та створює чітку рамку для впровадження МСФЗ у практиці підприємств.

Значною мірою збільшується і частка підприємств, які вирішують складати фінансову звітність за МСФЗ добровільно.

Це свідчить про поступове визнання переваг використання міжнародних стандартів, зокрема їхньої прозорості, доступності для інвесторів та сприяння гармонізації управлінської звітності на міжнародному рівні. Така ініціатива сприяє підвищенню довіри до фінансової звітності підприємств, що в свою чергу може сприяти залученню додаткового капіталу та розвитку української економіки в цілому.

У контексті воєнного стану, коли Україна стикається з викликами безпеки та потребою у фінансовій допомозі з боку міжнародних донорів та інвесторів, впровадження Міжнародних стандартів

фінансової звітності (МСФЗ) набуває вельми важливого значення. Забезпечення стандартів, прийнятих на міжнародному рівні, відображає зобов'язання України перед міжнародними спільнотами та сприяє підвищенню рівня довіри до фінансової звітності.

Враховуючи, що інвестори та міжнародні донори активно зацікавлені у підтримці та розвитку країни в умовах кризових ситуацій, впровадження МСФЗ стає ключовим елементом забезпечення прозорості та надійності фінансової звітності українських підприємств. Такий крок сприятиме залученню додаткових фінансових ресурсів у країну та зміцненню її фінансової стійкості в умовах воєнного конфлікту [3].

Перейдемо до розгляду важливості впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) у рамках програми EU4Business, що є спільною ініціативою Європейського Союзу та уряду Німеччини. Впровадження цих стандартів виконує роль ключового елементу для мікро-, малих та середніх підприємств (МСП) України, особливо в умовах війни.

Наявність стандартів, які відповідають міжнародним нормам, є важливим кроком для забезпечення надійності та об'єктивності фінансової звітності. Це сприяє залученню фінансової підтримки на реконструкцію, розвиток та збільшення стійкості МСП в умовах, коли країна перебуває у складний період війни [4].

У 2022 році бюджет, що був виділений програмою EU4Business на підтримку МСП, склав 245,76 мільйона євро, порівняно з 212,97 мільйонами євро, що були виділені в 2021 році. Це відзначається як значний зріст у фінансуванні програми, що створює додаткові можливості для розвитку українського бізнесу [4].

Призначення грантів для МСП українського бізнесу, наданих в рамках програми EU4Business, свідчить про зростаючу відповідальність міжнародних партнерів перед Україною у сприянні економічному розвитку та підтримці стійкості в умовах війни.

Впровадження МСФЗ визначається як необхідна умова для отримання грантової допомоги, що робить його важливим інструментом для забезпечення фінансової стабільності та розвитку МСП у період військових дій.

Підтримка розвитку підприємництва українського бізнесу під час воєнного стану відображає стратегічний інтерес міжнародних спільнот у підтримці економічного розвитку та зміцненні потужностей країни.

У цьому контексті, впровадження МСФЗ виступає як ефективний механізм для стимулювання розвитку бізнесу, сприяючи підвищенню довіри до фінансової звітності, що є важливим фактором для успішного залучення фінансових ресурсів в умовах кризи.

Підсумовуючи, слід зазначити, що впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) в Україні має вирішальне значення для подальшого розвитку вітчизняного бізнесу. Ця ініціатива сприяє підвищенню довіри до фінансової звітності підприємств, що забезпечує прозорість та достовірність інформації для потенційних інвесторів та фінансових установ. За рахунок гармонізації з міжнародними стандартами, впровадження МСФЗ відкриває нові можливості для участі українських підприємств у міжнародних бізнес-процесах, що сприяє розширенню їхніх ринкових можливостей. Крім того, впровадження МСФЗ сприяє підвищенню ефективності управління підприємством, що стимулює його розвиток та конкурентоспроможність.

Список використаних джерел

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : Угода Україна від 27.06.2014 р.: станом на 30 лист. 2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 04.04.2024).
2. Засадний Б. Сучасний стан застосування міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні. Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics. URL: <http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2016/11/186-22-30.pdf> (дата звернення: 04.04.2024).
3. 100 українських підприємств можуть отримати гранти від ЄС та Німеччини | Міністерство економіки України. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=b7bed315-b3e3-4b2d-a1b3-2c1d49d0ce57&title=1-Milionvro-100-Ukrainskikh> (дата звернення: 04.04.2024).
4. EU4Business Country Report 2023: Ukraine. EU4Business в Україні. URL: <https://eu4business.org.ua/en/reports/eu4business-country-report-2023-ukraine/> (дата звернення: 04.04.2024).